

Miljöarbete i båtklubben

Caroline Kumlin Pettersson, Sakkunnig miljö & hållbarhet SBU
Jimmy Dominus, Ledamot SBU miljökommitté & SMBF styrelse

Svenska Båtunionen

Frågor under webinariet?

- Ha mikrofonen avstängd
- Skriv frågor i chatten
- Frågor besvaras vid grön bakgrund
- Blir det dålig täckning, stäng av videofunktionen

Kvällens program

- Miljökommitténs arbete
- Implementering av miljölagstiftning som leder till tillsyn
- Egenkontroll båtklubb
- Avfallshantering
- Markföroreningar
- Båtbottenfärg

Svenska Båtunionen

- 917 båtklubbar
- 184 000 medlemmar
- 23 regionala förbund
- En av världens största båtorganisationer

Svenska Båtunionen

Miljökommitténs verksamhet

Hans Johansson – Ordförande
Carl Rönnow – Kansli

Bengt Fröberg
Bengt Hallberg
Jimmy Dominius
Lotta Rosenberg Linnér
Stellan Dahlberg
Stellan Stark

12 digitala möten / år

2 fysisk träffar / år

Deltar vid behov på
samverkan och möten med
arbetsgrupper

Utbildning och
informationsspridning

Representerar SBU på
konferenser/seminarier
kopplade till det hållbara
båtlivet

Deltar på samverkansforum
med myndigheter/
intresse- och
branschorganisationer

Arbetar aktivt med att
revidera SBUs publikationer
och arbetsmaterial

Remisshantering- inläsning
och svar

Omvärldsbevakning av
miljöfrågor kopplade till
båtlivet

Svenska Båtunionen

Detta har vi gjort senaste året

- Svarat på remisser gällande: vattenskoterutredning, HaVs marina strategi 24–29, Nämndöskärgården, Ändrade havsplaner (vindkraftverk)
- Suttit med i offentliga utredningar, exempelvis Chalmers XRF- och skrapprovsrapporter
- Handbok för fritidsbåtshamnar
- Uppdatera Egenkontroll av båtklubbar
- Webinarium mot båtklubbar och miljöinspektörer gällande avfallshantering TSFS 2023:12
- Miljöinformation i Skippos sjökort
- Utbildning av XRF-mätförättare och hyr ut instrument
- Delaktiga i överklagande för aktuella myndighetsbeslut
- Båtmiljö.se

Implementering av miljölagstiftning som leder till tillsyn

Svenska Båtunionen

Når Sverige miljömålen?

Begränsad klimatpåverkan: nej

Frisk luft: nära

Bara naturlig försurning: nej

Giftfri miljö: nära

Skyddande ozonskikt: ja

Säker strålmiljö: nära

Ingen övergödning: nej

Levande sjöar och vattendrag: nej

Grundvatten av god kvalitet: nej

Hav i balans samt levande kust och skärgård: nej

Myllrande våtmarker: nej

Levande skogar: nej

Ett rikt odlingslandskap: nej

Storslagen fjällmiljö: nej

God bebyggd miljö: nej

Ett rikt växt- och djurliv: nej

Varför utförs tillsyn?

- Båtklubbar klassas som en miljöfarlig verksamhet (U-verksamhet) och omfattas därför av miljöbalken och dess tillhörande förordningar.
- En U-verksamhet kräver inte tillstånd eller anmälan, men den som driver en sådan verksamhet har ett ansvar att se till att gällande lagar och regler följs. Miljöförvaltningen gör tillsyn på dessa verksamheter.

“En båtklubb, fritidsbåtshamn eller varvsförening räknas som miljöfarlig verksamhet. Det innebär att man ansvarar för att kemikalier inte läcker ut till omgivningen, samt att otillåtna båtbottnfärger inte används på båtar”.

(Stockholms stad 2023)

Svenska Båtunionen

Rådighet

Kommunen får ställa krav!

2 kap 1 § – **Bevisbörderegeln.** Miljöbalken bygger på omvänd bevisbörda, vilket innebär att verksamhetsutövaren behöver bevisa för tillsynsmyndigheten att du uppfyller gällande lagstiftning.

2 kap 2 § – **Kunskapskravet.** Verksamhetsutövaren ska inneha tillräcklig kunskap om verksamhetens påverkan på människans hälsa och miljön.

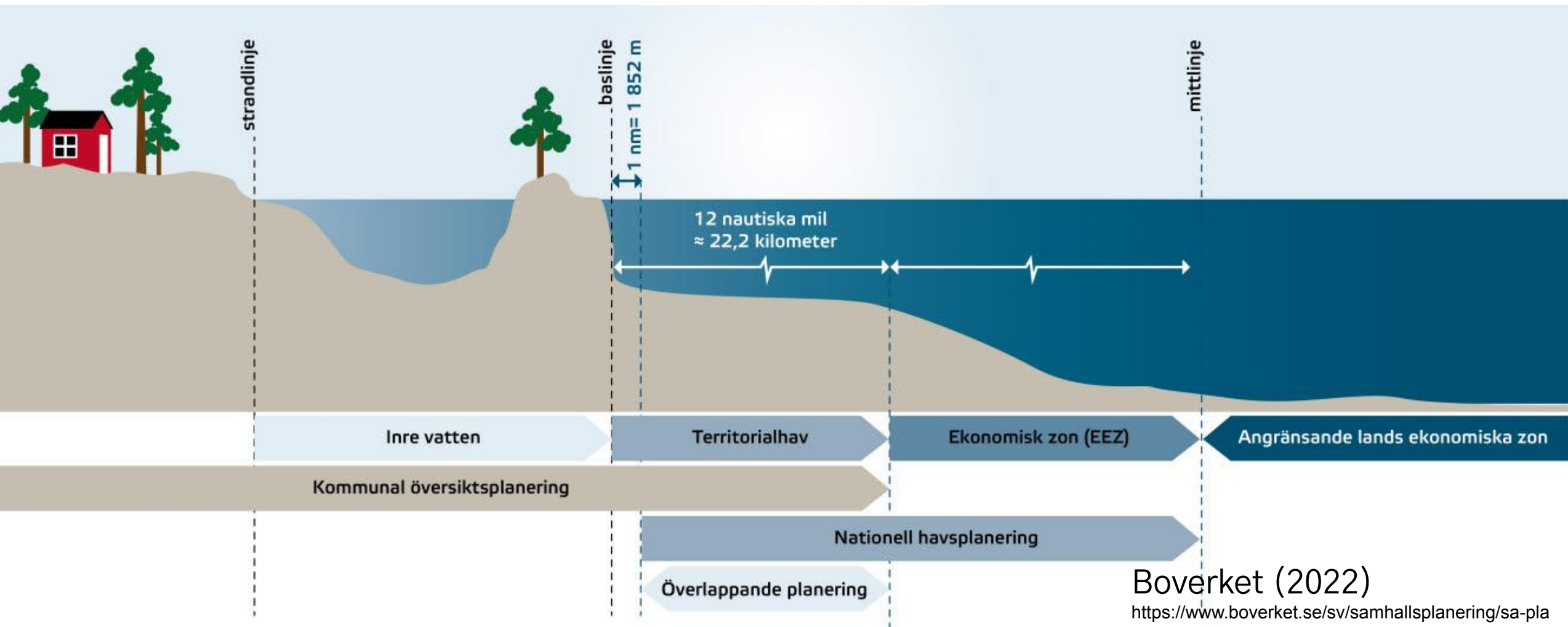
2 kap 3 § – **Försiktighetsprincipen.** Verksamhetsutövaren ska vidta tillräckliga åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka påverkan på människan, hälsa och miljön.

2 kap 4 § – **Produktvalsprincipen.** Verksamhetsutövaren ska, om möjligt, byta ut produkter till mindre farliga alternativ.

En kommun får däremot inte bestämma **hur** en båtklubb ska undersöka om exempelvis privata fritidsbåtar är målade med biocidfärger

Svenska Båtunionen

Boverket (2022)

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-pla-neras-sverige/nationell-planering/havsplanering/>

Svenska Båtunionen

EU direktiv

- ❖ Förordningar och beslut blir automatiskt bindande i hela EU den dag de träder i kraft.
- ❖ Direktiv måste införlivas i EU-ländernas nationella lagstiftning.
- ❖ Anslutna länder kan då behöva justera nationell lagstiftning och delegera ut tillsynsansvar

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/883

av den 17 april 2019

om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG

(Text av betydelse för EES)

Lag (1980:424) om åtgärder mot
förorening från fartyg

Förordning (1980:789) om åtgärder mot
förorening från fartyg

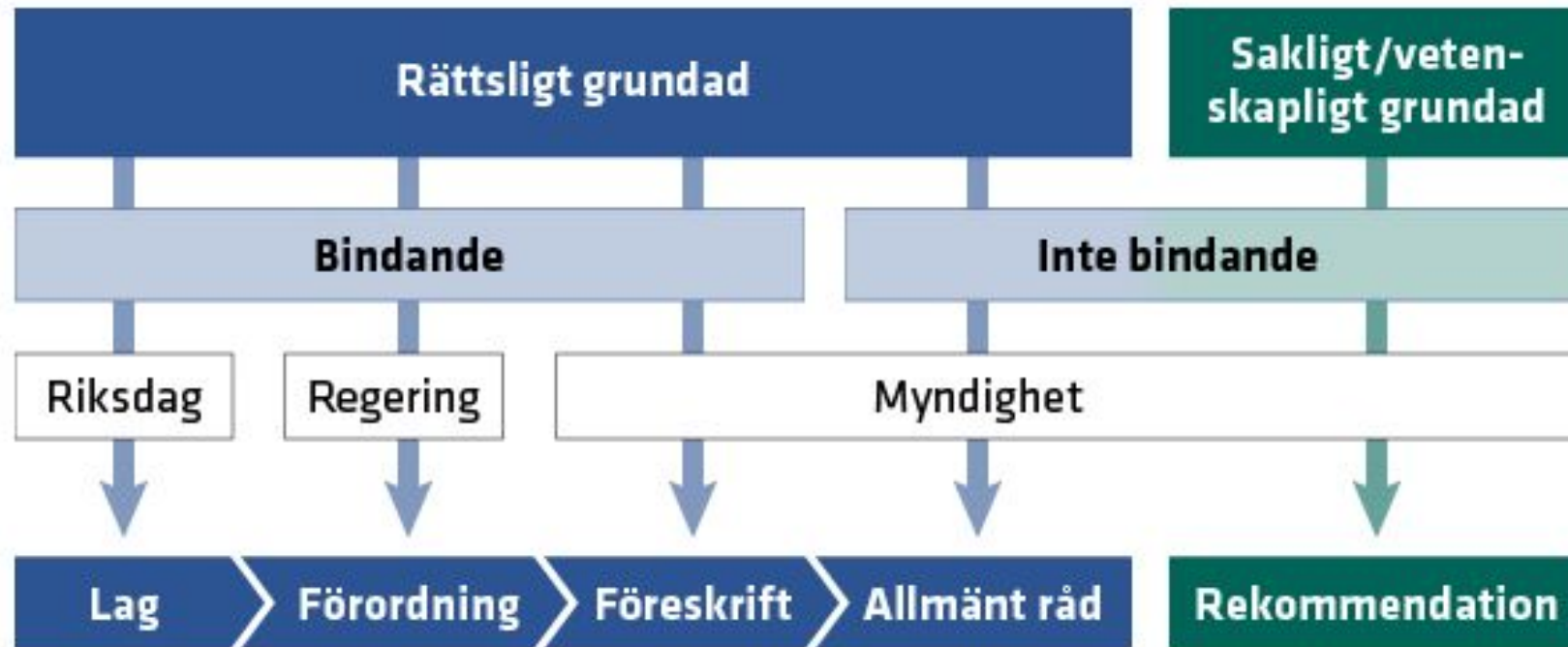
Transportstyrelsens författningssamling

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om mottagning av avfall från fritidsbåtar;****TSFS 2023:12**Utkom från trycket
den 18 april 2023

beslutade den 5 april 2023.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 3 kap. 11 och 13 §§
samt 9 kap. 1 och 18 §§ förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening
från fartyg samt beslutar följande allmänna råd.**SJÖFART****Svenska Båtunionen**

Bestämmelser om vem som får besluta om lagar och andra bindande regler (normgivningsmakten) finns i regeringsformen 8 kapitlet.

Folkhälsomyndigheten (2022)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/foreskrifter-och-allmanna-rad/om-lagar-forordningar-och-foreskrifter/>

Svenska Båtunionen

Kommunalt självstyre

“Kommunal självstyrelse finns befäst i Regeringsformen och kommunallagen. Det innebär att medborgarna har nära till besluten och att verksamheten kan anpassas utifrån lokala och regionala förutsättningar och behov”

(SKR 2024)

Svenska Båtunionen

Tillsynsavgifter

Bestäms av SKR – Sveriges kommuner och regioner

SKR har tar fram underlag för taxa och delegationsordning.
Dokumenterna anpassas till kommunens förutsättningar

Fastställs av fullmäktige varje år

Tillsynstaxa 2024

[Karlskrona kommun](#) 1065 kr/tim

[Ronneby kommun](#) 1101 kr/tim

[Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommun](#)
(Miljöförbundet Blekinge väst)– 1094 kr/tim

Timtaxan gäller förberedelser, resetid för inspektör, inspektion och rapportskrivning.

Svenska Båtunionen

Sammanfattning tillsyn

- EU beslutar – Sverige implementerar – regeringen delegerar
→ kommuner följer upp och ser till att lagstiftningen efterlevs
- Kommunen får ställa krav men inte bestämma hur
- Allt kostar: underlätta handläggningen, arbeta proaktivt

Egenkontroll i båtklubben

Svenska Båtunionen

Egenkontroll båtklubb

- Förordning (1998:901): Regeringen **eller den myndighet som regeringen bestämmer** får meddela närmare föreskrifter om kontrollen.
- Kravet på egenkontroll gäller så snart MB gäller, dvs. redan när det finns en risk för att verksamheten kan medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön.
- Du är skyldig att bedriva egenkontroll utan att myndigheterna ska behöva tvinga dig till det. (Naturvårdsverket 2024)

Egenkontroll Båtklubb

- Använd gärna **Handboken för fritidsbåthamnar**: Batunionen.se
- SBU uppdaterar nu checklista för egenkontroll i båtklubbar.
- Ha rutiner för årliga/månatliga/dagliga kontroller

Förebyggande miljöarbete

Att städa i efterhand är ofta både svårare och dyrare än att göra rätt från början. Se till att det aldrig hamnar några miljöstörande ämnen/färger på marken. Då slipper ni att lägga stora pengar på att sarena marken i framtiden.

I klubben bör finnas tydliga regler och anvisningar kring vad som är tillåtet eller förbjudet i just er klubb. Att alla båtägare ska följa lagar och myndigheters anvisningar är väl en självklarhet. Utöver det så bör båtklubben lyssna till vad kommunens miljöförvaltning skriver i sina program/verksamhetsplaner och vad kommunernas miljöinspektörerna säger.

Men båtklubben behöver inte lägga sig på den lägsta godtagbara nivån. Att ta höjd för framtida miljöutmaningar är aldrig fel. Det kan handla om att båtklubben ställer krav på/rekommenderar sådant som går längre än lagens lägsta nivå, men som klubbens medlemmar ändå anser vara viktigt. Ett sådant exempel är att flera båtklubbar har förbjudit "extremt bullrande" båtar.

Regelbundna påminnelser och information om hur miljön påverkas av färger, kemikalier, bränslen och beteenden är ofta ett bra sätt att förebygga miljöproblem. Medlemsmöten, sjö- och torrsättningar, medlemsbrev, anslagstavlan i klubbhuset är exempel på hur medlemmar kan påminnas om vad som gäller.

Avfallshanteringsplan

De flesta kommuner ställer krav på att båtklubbar ska ha en upprättad avfallshanteringsplan. Den planen ska då utgå från det som anges i Sjöfartsplanens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar, SJÖFS 2001:13. Tillsynsmyndighet är Transportstyrelsen och kommunerna utgår från detta dokument vid sina miljöinspektioner.

En sådan avfallshanteringsplan omfattar allt från klubbens toaletter på land till hur farligt avfall trans-

porteras. Detta på grund av implementeringen av EU:s direktiv 2019/883 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg. Den svenska implementeringen av direktivet, tillgängligt under 2023, kommer innebära att Transportstyrelsen ersätter SJÖFS 2001:13 med nya föreskrifter. Detta avsnitt kommer uppdateras vartefter nya regelverk träder i kraft.

Miljöstation på båtklubben

Många båtklubbar har en egen miljöstation inom området. I andra båtklubbar har alla medlemmar eget personligt ansvar att själva ta med farligt avfall till kommunens återvinningscentral. Vissa kommuner kan ställa krav på att det ska finnas en miljöstation vid klubben.

I båtklubbens avfallshanteringsplan ska finnas uppgifter om hur farligt avfall hanteras.

Bild 9:2 Så här kan en miljöstation vid en båtclubb se ut.
Foto: Jimmy Dominus.

KAPITEL 9

Miljöåtgärder – förebyggande miljöarbete

109

Miljöprogram och avfallshanteringsplan i alla klubbar

109

Miljöplan/miljöprogram

109

Anställd personal

111

Förebyggande miljöarbete

111

Avfallshanteringsplan

111

Miljöstation på båtklubben

111

Transport av farligt avfall

112

Toalett ombord

113

Förhindra påväxt på båtbottnen

114

Regler för båtbottnfärger

114

Ulemansrätten

117

Svenska Båtunionen

Svenska Båtunionen

Egenkontroll av hamn

- Reviderad Egenkontroll för fritidsbåtshamnar – Förväntas vara klar HT 24

SVENSKA BÅTUNIONEN

Riksorganisation för landets båtklubbar

Egenkontroll av Hamnar för Fritidsbåtar

Andra utgåvan februari 2016

Motorbåt avsedd för övernattnig Skapa PDF

Större motorbåt, avsedd för övernattnig, även RIB.

Kontrollera varje båturl Kontrollera månatligen Kontrollera årligen [Klicka för mer info](#)

Båtname: Båtmodell: Tillverkningsår: Datum: 2023-11-14

Skrovsnummer/CIN kod: Motornr.: Drevnr.: Stölskydds-ID:

1. Är båten tät och fri från vatten

A. På land – skrovets utsida

B. På land – dyvika/bottenplugg/länspluggar (om sådan finns)

C. På land – Kontrollera att bordgenomföringar är täta

Motorbåt avsedd för övernattnig

Läs mer på: batunionen.se/sjosaakerhet

Båtname: Båtmodell: Skrovsnummer/CIN:

Tillv.år: Motornr.: Drevnr.: Stölskydds-ID: Datum: 2023-11-14

Kontrollpunkt	Kontrollerat	Datum	Notering
ÄR BÅTEN TÄT OCH FRI FRÅN VATTEN			
På land – skrovets utsida			
På land – dyvika/bottenplugg/länspluggar (om sådan finns)			
På land – Kontrollera att bordgenomföringar är täta			
På land – länspluggar			
På land – sjövlänsande sittbrunn (om sådan finns)			
På land – Akterkonan RIB			
På land – Limningen av tuberna mot skrovet RIB			
På land – Sprickor i tuberna RIB			
På land – Skarvar och sammanfogningställen RIB			

Exempel från Egen säkerhetskontroll

Motorbåt avsedd för övernattnig Starta ny säkerhetskontroll

Större motorbåt, avsedd för övernattnig, även RIB. [Ladda ner säkerhetskontroll som PDF](#)

Kontrollera varje båturl Kontrollera månatligen Kontrollera årligen

1. Är båten tät och fri från vatten

A. På land – skrovets utsida

Kontrollera att skrovet är fritt från skadigare skador.

B. På land – dyvika/bottenplugg/länspluggar (om sådan finns)

Kontrollera att de(t) sitter fast innan spärrning. Dyvikan kan vara plöms eller spröckig.

C. På land – Kontrollera att bordgenomföringar är täta

Skrovsomföringar med anslutningar för ventiler (=krakar) och stängar, navigationsinstrument med kabelanslutningar samt sjöväskor. På land, utförda = kontrollera genom att sträva bort bottenfyll och bevakning att det inte syns några luckor på korrosion, sprickor, rost eller spränger mellan skrovsomföringens flans och skev. Om en hullvärd varit stängd under vintern finns risk att den fruset sönder och sprackat. I samband med återbesiktning kan skadegennedering för navigationsinstrument skada skadade. På land, insidan = kontrollera att skrovsomföringarna sitter fast, inte har korrosionsangrepp eller visar spår av löslag. Kontrollera att stänger inte har sprickor eller är skadade.

Svenska Båtunionen

Egenkontroll Båt

Motorbåt avsedd för övernattnig

Större motorbåt, avsedd för övernattnig, även RIB.

Starta ny säkerhetskontroll

[Ladda ner säkerhetskontroll som PDF](#)

 Kontrollera varje båttur Kontrollera månatligen Kontrollera årligen

1. Är båten tät och fri från vatten

A. På land – skrovets utsida

Kontrollera att skrovet är fritt från allvarligare skador.

B. På land – dyvika/bottenplugg/länspluggar (om sådan finns)

Kontrollera att de(n) sitter fast innan sjösättning. Dyvikan kan vara sliten eller sprucken. Vissa har en packning som bör kontrolleras årligen. Byts vid behov.

C. På land – Kontrollera att bordgenomföringar är täta

Skrovgenomföringar med anslutningar för ventiler (= kranar) och slangar, navigationsinstrument med kabelanslutningar samt självlänsar. På land, utsidan – kontrollera genom att skrapa bort bottenfärg och bevaxning att där inte syns några tecken på korrosion, sprickor, rost eller springor mellan skrovgenomföringens fläns och skrov. Om en kulventil varit stängd under vintern finns risk att den frusit sönder och spruckit. I samband med blixtnedslag kan plastgenomföringar för navigationsinstrument blivit skadade. På land, insidan – kontrollera att skrovgenomföringen sitter fast, inte har korrosionsangrepp eller visar spår av läckage. Kontrollera att slangar inte har sprickor eller är nötta samt att vredet sitter fast och inte är rostigt. Tunna spiralburna plastslangar är olämpliga till skrovgenomföringar. Slangar ska, enligt gällande regelverk, under eller nära vattenlinjen vara fästa mot skrovgenomföringen med dubbla slangklämmor i rostfritt stål som är vända åt vart sitt håll. Ventilen ska motioneras ibland för att inte fastna samt gå lätt att öppna/stänga.

nska Båtunionen

Exempel på egenkontroll i klubben:

- Miljöstationen tömd? Vem är ansvarig?
- Hur rapporterar ni transport av farligt avfall?
- Rutiner vid slipning och skrapning. Var finns dokument och regler?
- När ska slingen till kranen inspekteras nästa gång? Av vem?
- Finns släckutrustning vid grillplatsen? Vem är ansvarig?
- Vem kan elsystemet i klubben? Dokumentation?
- Är barnens klätterställning hel? Vem ansvarar?
- Har ni miljösamordnare i styrelsen? Finns han/hon i BAS?
- Hur utbildas medlemmarna i t ex miljöfrågor? När? Av vem?

Sammanfattning egenkontroll

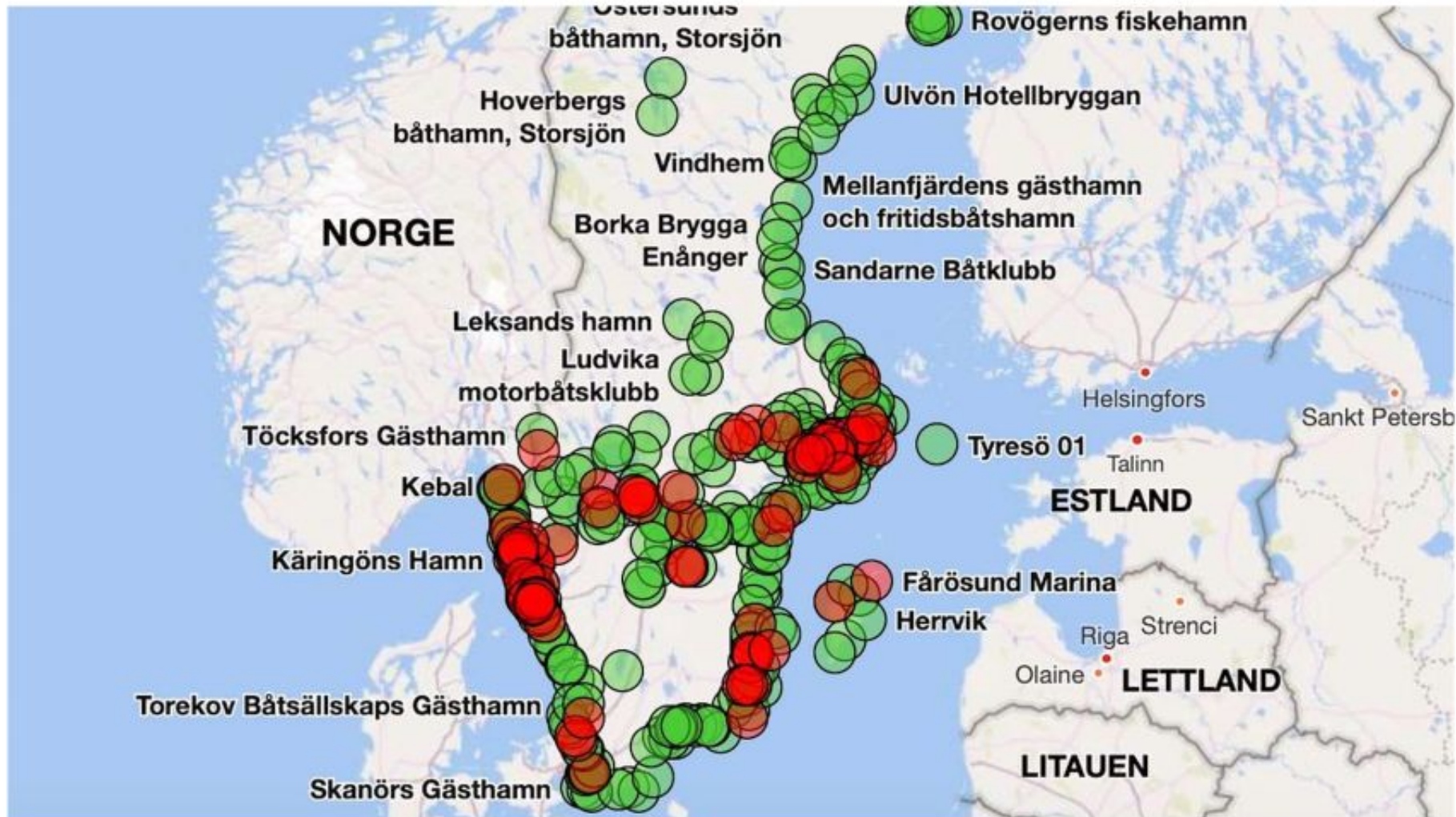
- Säkerställ rutiner/regler
- Vem ansvarar
- Uppdatera kontinuerligt

Avfallshantering

Svenska Båtunionen

Hamnkartan 2021
<https://www.hamnen.se/kaos-pa-tomnings-stationerna/>

Svenska Båtunionen

Mottagningsdirektivet – Föreskrift TSFS 2023:12

- Vissa hamnar behöver bygga nya mottagningsanordningar
- Inspektioner enligt Miljöbalken fortsätter
- Genomför samråd
- Reparation utan onödigt dröjsmål

○

Svenska Båtunionen

Avfallshanteringsplanen

- Avfallshanteringen har blivit godkänd för kommande 5 års period.
- Revidering ska lämnas 3 månader innan nuvarande period löper ut.
- Ändras något i verksamheten gällande avfallshanteringen ska kommunen kontaktas.

Sammanfattning avfallshantering

Följ de rutiner ni har dokumenterat i avfallshanteringsplanen

Dokumentera samråd

Underhåll era nya mottagningsstationer

Hur har det gått för er?

Markföreningar

Svenska Båtunionen

Markinventering

- Sanering av TBT/tenn (och koppar) är nästan klar.
- Inget mer farligt hamnar på marken
- Markinventering på gång i flera kommuner.

- Om kommunen hör av sig: försök hitta uppgörelse i stället för beslut eller föreläggande
- Bidragsmöjligheter (LOVA)
- Ta hjälp av konsult, Båtförbund, SBU
- Ta vara på andra klubbars erfarenhet

Lång process som kan bli dyr

- Marktvärde cirka 75 000 - 150 000 kr.
- Vad säger provsvaren? Behov av åtgärder? Kanske sanering?
- Vad ska marken användas till? Lekplats?
- Vem äger marken?
- Miljöfond i klubben? (10 000 kr/år?)
- Lång process till sanering!
- Sanering är dyrt!
- Får ni föreläggande: Begär uppskov och ansvarsutredning! Överväg att överklaga!

Utbildning kring markinventering

- SBU & miljökommittén har planer på att starta en utbildning för att bistå klubbarna i arbetet i markinventering.
- Mätning sker med XRF- instrument, SBU kansli har 2 st att tillgå.
- Ett alternativ till laboratorieanalys

Sammanfattning markföreningar

Undvik föreläggande. Ha dialog

Får ni föreläggande: Begär uppskov och ansvarsutredning! Överväg att överklaga!

Svenska Båtunionen

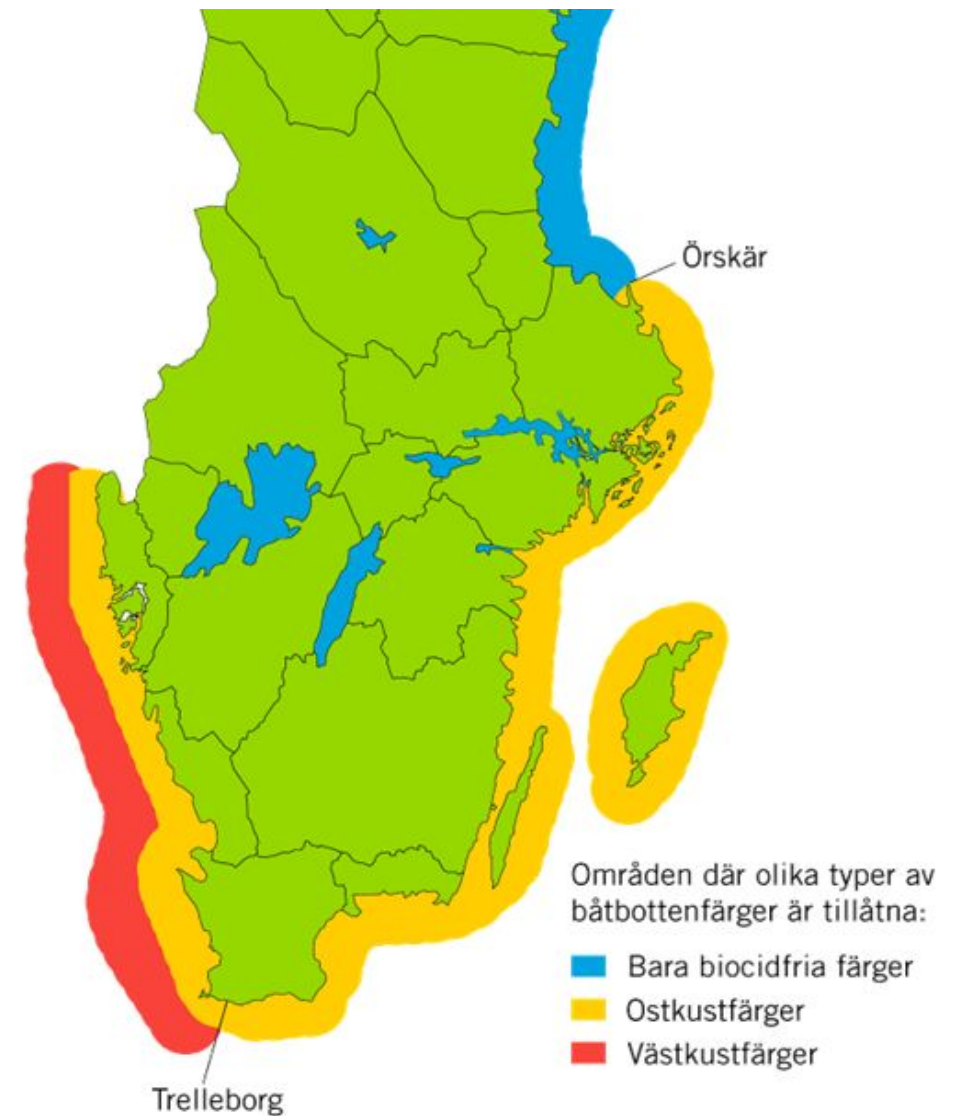
Båtbottenfärg

Svenska Båtunionen

Godkänd vs Tillåten

- Biocidfärger behöver godkännade av Kemikalieinspektionen
- Biocidfria färger är tillåtna och behöver inte godkännas.
- Huvudsaklig förtöjningsplats avgör vilken färg du får använda.
- Innehåll med tennorganiska föreningar är totalförbjudet

Båtbottenfärger

Chalmers Tekniska högskola uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten (Dnr 2860-22)

KVALITETSSÄKRING AV XRF-MÄTNINGAR AV TENN PÅ FRITIDSBÅTAR

För en harmoniserad och likvärdig bedömning av tennhalter på fritidsbåtar

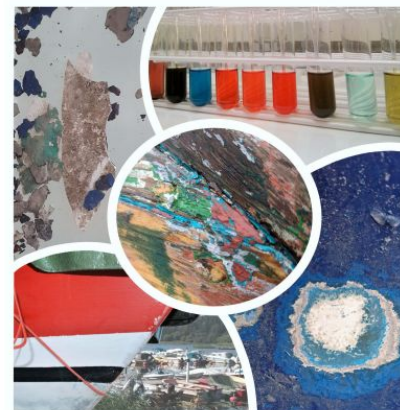

XRF-mätning för identifiering av båtar med förbjuden tennorganisk färg på skrovet - Handbok för utförande och bedömning av mätningar

TENNORGANISKA FÖRENINGAR I FÄRGAVSKRAP FRÅN FRITIDSBÅTAR

Provtagning, kemisk analys och bedömning av resultat

Kemisk analys för identifiering av båtar med förbjuden tennorganisk färg på skrovet - Handbok för skrapning och analys av båtbottnfärger

Svenska Båtunionen

Båtbotten

- TBT-båtarna är i full gång med sanering
- Sverige först och bäst, i världen på sanering!
- Båtar med mycket koppar står på tur

Analysera bottenfärger

XRF-mätningar: På plats med handhållet instrument. Ger indikativa resultat.

Kemiska analyser: Skrapprov som skickas till ackrediterat laboratorium. I dagsläget enbart metaller och inte ren analys av tennorganiska föreningar (ex. TBT).

- SBU/Förbundet utbildar funktionärer för XRF-mätning
- Hyr ut XRF-instrument
- Skrappröver (SBU-rabatt)
- Nya och bättre metoder mm utvecklas
(Jämförelse XRF-skrapprov)

Analysera din båtbottnfärg

klicka här för att ändra språk

+46 920 28 99 00

info.lu@alsglobal.com

 Hem

Om miljöförstörande ämnen i båtbottnfärg

Hur gör jag

Om oss

Köpvillkor

 Varukorg **1**

Webshop

1 620,00 kr

Metaller i båtbottnfärg

Handläggningstid : 10 arbetsdagar (efter mottagande av prov)

Analys av metallerna tenn, zink, bly och koppar i båtbottnfärg. Dessa metaller är skadliga för miljön och kan förekomma i båtbottnfärg. Denna analys erbjuds i samarbete med Svenska Båtunionen. Kontakta Svenska Båtunionen för att få aktuella referensvärden eller om du har frågor. **OBS!** Inget provtagningsmaterial skickas ut av ALS, vänligen läs provtagningsinstruktion.

- [Läs mer om analys av metaller i båtbottnfärg](#)
- [Ladda ner provtagningsinstruktion](#)
- [Ladda ner orderblankett](#)

Önskat antal

1

Uppdatering

Ta bort vara

Ordersammanfattning

Antal analyser

 Metaller i båtbottnfärg

Antal : 1 1 296,00 kr per styck

Delsumma 1 296,00 kr

Rabatt -692,00 kr

MOMS @ 25% 151,00 kr

Total 755,00 kr

Sparat 865,00 kr

 Rabattkod : Batunionen2023

Fortsätt till utcheckningen

Svenska Båtunionen

Utbildning av XRF – mätförättare

Inbjudan skickas ut via förbunden så se till att sprida informationen i båtklubbarna när information om nästa tillfälle ges.

Intygsmall Ren båtbottnen

Detta intyg visar att den båt som anges nedan, har en ren båtbottnen som följer de regler som gäller för det vatten där båten har sin huvudsakliga förtöjningsplats.

Båtklubbar klassas som miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken, och omfattas av Miljöbalken och dess tillhörande förordningar. Båtklubben, som är verksamhetsutövare, behöver också förhålla sig till internationell och europeisk lagstiftning.

Båtbottnenfärger regleras specifikt i AFS-förordningen (TBT), EU:s biociddirektiv och 29 kap 3 § 20 p. Miljöbalken. Regelverken anger att TBT är förbjudet i samtliga vatten och biocidinhållande båtbottnenfärg är förbjuden i insjöar och norr om Örskär.

Som verksamhetsutövare har båtklubben ett ansvar för att lagstiftningen efterlevs, och som en del av båtklubbens egenkontroll kan denna intygsmall användas.

Genom undertecknande av detta intyg försäkras medlemmen/båtägaren att uppgifterna är korrekta, ansvarar för eventuella felaktigheter och bär ansvar vid eventuell kontroll.

Medlem (för- och efternamn): _____

Medlemsnummer och båtmodell: _____

Signatur: _____

Datum: _____

Intygad av:

Klubbfunktionär (för- och efternamn, funktion): _____

Signatur: _____

Datum: _____

Ren båtbottnen påvisas genom:

☐ XRF mätning	☐ Sanerad båt
☐ Skrapprov	☐ Eget intygande
☐ Omålad båt	☐ Annat

Se baksida för förtydligande och exempel på de olika alternativen.

XRF-mätning

Mätning ska utföras med ett kalibrerat, och av Chalmers Tekniska Högskola kvalitetssäkrat, XRF-instrument för metallerna tenn, koppar, zink och bly på plast, trä eller metallskrov. Mätning ska ske på åtta punkter på skrovet och resultatet ska anges i enheten $\mu\text{g}/\text{cm}^2$.

För närvarande finns enbart ett föreslaget riktvärde för tenn (Sn) på $>100 \mu\text{g}/\text{cm}^2$ som indikerar förekomst av TBT. För övriga metaller, exempelvis koppar, hör med kommunens tillsynsenhet om vilka värden som gäller.

För bedömning av TBT, jämför den uppmätta tennhalten i de åtta mätpunkterna mot det föreslagna riktvärdet. Om tennhalten i mätpunkten överstiger $100 \mu\text{g}/\text{cm}^2$ ska ytterligare tre kontrollmätningar göras inom en radie på 10 cm. Om någon av dessa tre kontrollmätningar uppvisar tennhalter över $100 \mu\text{g}/\text{cm}^2$ anses det föreslagna riktvärdet ha bekräftats och indikation på TBT påvisas.

Skrapprov

Skrapprov tas på fyra punkter på skrovet, två på vardera sida, ner till gelcoat, trä eller metall. Avskrapad färg skickas in till ackrediterat laboratorium för analys av metallerna tenn, koppar, zink och bly. Resultat erhålles i mg/kg. Svenska Båtunionen har ett samarbete med ALS Scandinavia AB och beställning görs på www.kemiskanalys.se.

För närvarande saknas nationella riktvärden, men Svenska Båtunionen kan hjälpa till med tolkning av analysresultatet. Kontakta miljo@batunionen.se.

Omålad båt

Vid omålad båt räcker det med att göra en okulär kontroll.

Sanerad båt

Om båten uppges vara sanerad, kontrollera dokumentation som styrker detta. Exempelvis bilder, kvitton på egen saneringsutrustning eller faktura om båten har sanerats av ett företag.

Eget intygande

Exempelvis om båtens tidigare ägare meddelat att båten har sanerats men dokumentation saknas eller att båten är målad med enbart tillåten färg för det vatten där båten har sin huvudsakliga förtöjningsplats. Osant intygande kan ses som brott mot båtklubbens stadgar eller andra styrdokument i det fall krav på ren botten finns.

Annat

Exempelvis dokumentation från varv eller återförsäljare som styrker att båten är målad med tillåten färg för det vatten där båten har sin huvudsakliga förtöjningsplats.

Mätresultat, dokumentation m.m. kan med fördel biläggas denna intygsmall och sparas så länge som avsedd båt finns kvar på båtklubben och inom ramen för båtklubbens GDPR policy.

Denna intygsmall kan komma att uppdateras vartefter ny forskning eller myndighetsbeslut presenteras. Senaste version finns alltid på www.batunionen.se.

batunionen.se

Svenska Båtunionen

Alternativ till biocidfärg

- Bottentvätt
- Bada med rotborste
- Skrovdruk
- Skrubbis
- Besök en åmynning med sötvatten
- Välj biocidfri färg (Silic One, Hempaspeed...)
- Havstulpanvarning

Spärrfärger

Spärrfärg är inte ett tillräckligt skydd för att hindra läckage av biocider från förbjuden båtbottnfärg på båtskrov. Undvik därför spärrfärg som metod för att förhindra läckage. (Stockholms Stad, 2023)

Transportstyrelsen rekommenderar inte spärrfärger.
(Transportstyrelsen, 2023)

Sammanfattning

- Det finns i dagsläget två alternativ till bedömning av båtbottnen: XRF och skrapprov
- SBU utbildar och tillhandahåller instrument, samt mall Ren båtbottnen
- Spärrfärg rekommenderas ej

Fler miljötips

Svenska Båtunionen

Havstulpanvarning

- Gratis SMS-varning när havstulpanerna börjar sätta sig
- Då kan ni i närtid bottentvätta på valfritt sätt
- Slipper måla med biocidfärg
- Bra för plånbok och miljö
- Anmäl: Batmiljo.se

Båtägarna kan göra mycket

- Alla båtägare måste ta sin del av ansvaret
- Använd tömningsstationer för toatanken
- Undvik känsliga havsområden. Ankra djupare än 6 meter
- Kör miljövänligt
- Fossilfritt. Tanka HVO / alkylat. Eldrift. Segla. 2-taktare
- Välj bort biocidfärger
- Ta med alla sopor hem
- Eget ansvar. Skippos kontrakt. Östersjökontraktet

Klubben kan göra mycket

- Ha miljösamordnare i klubbstyrelsen
- Anmäl miljösamordnare i BAS
- Ha miljöregler i klubben!
- Utbilda alla medlemmar i miljöfrågor
- Gör egenkontroll i klubben
- Ligg gärna före miljöinspektören

Frågor efter ikväll?

Miljökommittén: miljo@batunionen.se

Sakkunnig miljö & hållbarhet SBU kansli:
carl.ronnow@batunionen.se

Jimmy Dominius: jimmy.dominius@batunionen.se

Caroline Kumlin: caroline@batunionen.com (endast till 30/4)

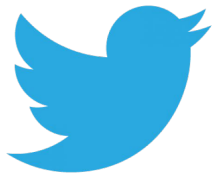
Svenska Båtunionen finns på:

batunionen.se

@batunionen

@Batunionen

Svenska Båtunionen